

NASTANJENJE I ZAPOŠLJAVANJE članova porodice/obitelji

1.1.2006. stupio novi Zakon o nastanjenju i boravaku državljana trećih zemalja i time bitno otežani uvjeti/uslovi za spajanje porodice/obitelji. S obzirom da većinu doseljenika čine članovi porodica radnih migranata i austrijskih državljana, ograničit ćemo se ovdje samo na njih.

Članovima uže porodice/obitelji (trećih zemalja) i ostalim članovima austrijskih državljana kao i članovima porodice stranaca za legalni boravak je u pravilu potreban boravišni naslov (Aufenthaltstitel). Samo u rijetkim slučajevima članovi porodice austrijskih državljana, za spajanje obitelji, se mogu opozivati na EU-pravo a za nastanjenje im je potrebna tzv. **dokumentacija** prava o boravku. Nadležn-o/a tijelo/vlast za izdavanje je Ured pokrajinske vlade, u Beču Magistratsko odjeljenje 35 (MA 35).

Zahtjev za izdavanje prvog boravišnog naslova (Erstantrag) u većini slučajeva stranac podnosi u matičnoj zemlji kod austrijske ambasade (konzulata). Državljanima zemalja, kojima za ulazak u Austriju nije potrebna viza, za vrijeme njihova legalnog boravaka, zahtjev mogu podnijeti u Austriji (također i članovi porodice/obitelji austrijskih državljana i nakon legalnog ulaska sa vizom). Po prestanku legalnog boravka, odobrenje boravišnog naslova mora se sačekati u inostranstvu/inozemstvu.

Opšti/opći pred-uslovi/uvjeti za izdavanje boravišnog naslova (Aufenthaltstitel):

- **Osigurano stanovanje** (uobičajeno za mjesto boravka)
Stan u vlasništvu, stanarsko- ili podstanarsko pravo, kod članova porodice izjava o zajamčenom pravu na stanovanje.
- **Zdravstveno osiguranje koje pokriva svaki rizik**
Suosiguranje, samoosiguranje (za vrijeme čekanja na puno osiguranje, - dodatno putničko osiguranje)
- **Osigurana sredstva za iz/uzdržavanje**
Kod spajanja porodice/obitelji, za bračne partnere i maloljetnu djecu, se uzimaju smjernice „zaštitnog dodatka“ (Ausgleichszulage). Za nastanjene ostalih članova porodice/obitelji primjenjuje se tzv. uredba o egzekuciji/pljenidbi.
- **Ne postoje razlozi za odbijanje**
Zabrana boravka u Austriji ili unutar Europskog ekonomskog prostora (EWR), izgon u posljednjih 12 mjeseci, lažan brak i lažirano posvojenje, ugrožavanje javnog reda ili sigurnosti, itd.
- **Ispunjavanje „integracijskog sporazuma“ u roku od 5 godina**
Integracijski sporazum se sastoji iz dva susljedna modula. U prvom modulu se uči čitanje i pisanje (75 nastavnih sati) a u drugom modulu, pored njemačkog jezika, osposobljavanje za uključivanje i sudjelovanje u društvenom, privrednom i kulturnom životu Austrije (300 nastavnih sati). Kurseve/tečajeve održavaju priznati jezični insituti, koje morate završiti pozitivnim ispitom (listu jezičnih intituta možete dobiti kod MA 35 ili kod nas u savjetovalištu). Ako se prvi modul završi/apsolvira u tijeku prve godine, troškove u cijelosti snosi savez (država). Ako se prvi modul apsolvira u roku od dvije godine (ako je potreban prvi modul, u roku od 3 godine), država snosi 50% troškova. Integracijskim sporazumom mora se početi u roku od 3 godine i završiti (ispuniti) u roku od 5 godina, inače se mogu izreći sankcije (novčana kazna, ali i mogući izgon/protjerivanje), a što je najvažnije, trajni boravišni naslov (dozvola za trajni boravak – EZ, dozvola za trajni boravak – član porodice/obitelji) ne može se izdati sve do njegova ispunjavanja.

Određene osobe ne moraju dokazivati ispunjavanje „integracijskog sporazuma“. Oni su od ove obaveze ili izuzeti (npr. djeca prije školske obaveze, stare i bolesne osobe) ili ova obaveza važi kao ispunjena (npr. pohađanje obaveznog školovanja i pozitivna ocjena iz predmeta „njemački jezik“ ili pozitivna ocjena njemačkog jezika na nivou 9. stupnja/stepena obaveznog školovanja, završena gimnazija, završen zanat, završena matura u inozemstvu/inostranstvu itd.) Detaljnije informacije možete dobiti kod MA 35 ili kod nas u savjetovalištu.

Spajanje porodice/obitelji sa državljaninom treće zemlje*

Bračni partneri i maloljetna djeca u Austriji nastanjenih državljanina trećih zemalja, imaju pravo na „**dozvolu za nastanjenje – ograničeno**“ (NB – beschränkt), **ako** ispunjavaju opće/opšte uvjete/uslove, postoji mjesto u kvoti i osobi, na osnovu koje se naseljavaju u Austriju:

1. imaju priznat status azila;
2. posjeduju boravišni naslov „dozvolu za nastanjenje – neograničeno“ ili dozvolu za trajni boravak – EZ“ (dokaz o nastanjenju, određene neograničene boravišne naslove);
3. posjeduju neku drugu dozvolu za nastanjenje (osim „dozvole za nastanjenje – bez prava na rad“) i već ispunili integracijski sporazum.

Članovi obitelji/podrođice pod tačkom 1 i 2 nakon godinu dana nastanjenja imaju „pravo na dozvolu za nastanjenje – neograničeno“ (sa pravom na rad). Članovima obitelji/podrođice pod tačkom 3 se kod produženja prava prebivanja izdaje „dozvola o nastanjenju – ograničeno“.

Nakon 5 godina neprekidnog nastanjenja može se izdati boravišni naslov „dozvola za trajni boravak – EZ“, ako se i dalje ispunjavaju opći/opšti uvjeti/uslovi i integracijski sporazum.

Sa boravišnim naslovima „dozvola za trajni boravak – EZ“ i „dozvola za nastanjenje – neograničeno“, ima se pravo na nesamostalni rad bez dodatne radne dozvole.

Osobama koje posjeduju „dozvolu za nastanjenje – ograničeno“, za obavljanje nesamostalne djelatnosti, potrebna je radna dozvola po Zakonu o zapošljavanju stranaca (jednogodišnja dozvola za zapošljavanje, dvogodišnja radna dozvola ili petogodišnja radna dozvola). Bračni partneri i maloljetna djeca nakon jednogodišnjeg nastanjenja, stižu isto pravo na rad kao i osoba na osnovu koje su se naselili u Austriju. Nakon prestanka/gubitka svojstva člana obitelji, prestaje i stečeno pravo na rad i stoga im je potrebna radna dozvola od AMS-a.

Prestanak svojstva član obitelji/podrođice

Članovi obitelji/podrođice stečeno pravo boravka na osnovu spajanja obitelji/podrođice imaju do isteka od 5 godina. Nakon prestanka svojstva (sporazumni razvod braka, prvonastanjena osoba se više ne nalazi u Austriji itd.) ove osobe moraju same ispuniti uvjete/uslove za izdavanje dozvole o nastanjenju.

Kod nasilja u obitelji/podrođici, razvoda braka zbog krivice osobe, na osnovu koje ste nastanjeni, smrti te osobe itd., uvjeti/uslovi za izdavanje dozvole ne moraju biti ispunjeni (ove okolnosti međutim se moraju odmah prijaviti nadležnoj vlasti za boravišna pitanja). U tom slučaju se u najmanju ruku izdaje dozvola za nastanjenje sa istom svrhom boravka prethodne/posljednje dozvole boravka.

Prestanak svojstva nakon 5 godina: Osobe u posjedu „dozvole za nastanjenje za trajni boravak“ (Daueraufenthalt – EG) imaju učvršćen boravak i samo zbog određenih kaznenih djela mogu biti protjerani. Osobe sa ograničenim dozvolama za nastanjenje i nastanjenjem u Austriji kraćim od 8 godina, moraju za produženje i dalje ispunjavati osnovne uvjete/uslove.

*Za **članove obitelji/podrođice ključne radne snage** važe drugačije odredbe. Prva dozvola za nastanjenje (ograničeno) u pravilu se izdaje za 18 mjeseci. Kod produženja se izdaje „dozvola za nastanjenje – ograničeno ili neograničeno“ zavisno od boravišnog naslova naseljene osobe. Izdavanjem prve dozvole za nastanjenje, integracijski sporazum važi kao ispunjen. Gore navedene odredbe nastanjenja i zapošljavanja važe i za članove obitelji/podrođice ključne radne snage.

(Uža) obiteljska/porodična zajednica sa austrijskim državljanima

Bračni partneri i maloljetna neudata/neoženjena djeca imaju zakonsko pravo na boravišni naslov „**član obitelji/porodice**“ – „Aufenthaltstitel „Familienangehöriger“, (bez kvote), ako su ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi. Boravišni se naslov izdaje 2 puta po jednu godinu i zatim na 2 godine.

Nakon petogodišnjeg nastanjenja, članovi obitelji/porodice imaju pravo na boravišni naslov „**dozvola za trajni boravak – član obitelji/porodice**“ („Daueraufenthalt – Familienangehörige“), ako i dalje postoje uvjeti/uslovi za izdavanje, ispunjen integracijski sporazum i brak je potrajao najmanje 2 godine.

Za vrijeme trajanja obiteljske/porodične zajednice i važećeg boravišnog naslova, članovi porodice austrijskih državljana su izuzeti iz Zakona o zapošljavanju stranaca i imaju pravo na rad bez dodatne radne dozvole na cijelom području Austrije. Oni na zahtjev od AMS-a mogu dobiti „potvrdu o izuzeću“ (Ausnahmebestätigung). Ova potvrda nije obavezna ali se preporučuje, s obzirom da je mnogi poslodavci zahtjevaju kod stupanja u radni odnos.

Prestanak obiteljske/porodične zajednice

Ukoliko obiteljska/porodična zajednica prestane u prvih 5 godina od dana nastanjenja (npr. sporazumni razvod braka, nastanjena osoba se više ne nalazi u Austriji, djeca su punoljetna itd.), ove osobe moraju same ispuniti uvjete/uslove za izdavanje dozvole o nastanjenju. Kod nasilja u obitelji/porodici, razvoda braka zbog krivice osobe na osnovu koje ste nastanjeni, smrti osobe na osnovu koje ste nastanjeni itd., gore navedeni uvjeti ne moraju biti ispunjeni. U ovim slučajevima se izdaje „dozvola za nastanjenje – ograničeno“.

Nakon petogodišnjeg neprekidnog nastanjenja može se izdati boravišni naslov „**dozvola za trajno nastanjenje - EZ**“ (Daueraufenthalt – EG), ako i dalje postoje uvjeti/uslovi za izdavanje i ispunjen integracijski sporazum.

Nakon prestanka svojstva (uži) „član obitelji/porodice“, je načelno za nesamostalni rad potrebna dozvola za zapošljavanje. Osobe u posjedu važeće dozvole za nastanjenje imaju pravo na petogodišnju radnu dozvolu (Befreiungsschein), koja važi za cijelu Austriju. Ako je radni odnos započeo još za vrijeme familjarne zajednice, on se i nakon njenog prestanka kod istog poslodavca može nastaviti.

Preporučljivo je, što prije se zaposliti i/ili ostati u radnom odnosu, jer su redovita primanja važan uvjet/uslov za izdavanje boravišnog naslova. Izda li se „dozvola za nastanjenje – neograničeno“ odnosno boravišni naslov „**dozvola za trajno nastanjenje – EZ**“ (Daueraufenthalt – EG), nije potrebna dodatna dozvola za rad.

Prestanak obiteljske/porodične zajednice nakon 5 godina boravka: Osobe u posjedu boravišnog naslova „dozvola za trajni boravak – član obitelji/porodice“ (Daueraufenthalt – Familienangehöriger), moraju ovaj naslov promijeniti u „**dozvolu za trajni boravak – EZ**“ (Daueraufenthalt – EG) i time imaju tzv učvršćeni boravak i izgon se može izreći samo na osnovu određenih kaznenih/krivičnih prekršaja. Osobe sa ograničenim dozvolama za nastanjenje i boravkom u Austriji kraćim od 8 godina, moraju za produženje i dalje ispunjavati osnovne uvjete/uslove.

Ostali članovi/pripadnici porodice austrijskog državljanina

Za sljedeće osobe postoji mogućnost dodjeljivanja „**dozvole za nastanjenje – član/pripadnik porodice**“ (Niederlassungsbewilligung - Angehöriger) bez obaveze postojanja slobodnog mjesta u kvoti, ukoliko su ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi (visina primanja po uredbi/odredbi o egzekuciji/pljenidbi) i austrijski državljanin potpiše **garanciju (Haftungserklärung)**.

- **Rodbinina** austrijskog državljanina ili njegovog bračnog partnera po uzlaznoj liniji, ukoliko ih austrijski državljanin stvarno **uzdržava**.

- **Vanbračni parnteri**, ukoliko se dokaže dosadašnje postojanje **stalne veze** u domovini i ukoliko ga austrijski državljanin stvarno **izdržava**.
- **ostali pripadnici obitelji/porodice**: koje je austrijski državljanin izdržavao još u domovini ili kojima je zbog **teških zdravstvenih razloga** neophodna njega austrijskog državljanina.

Kod provjere visine primanja, se uzimaju u obzir samo primanja austrijskog državljanina, koji je potpisao garanciju (Haftungserklärung) i za uzdržavanje ostalih članova obitelji/porodice (npr. djeca, bračni partneri bez prihoda) se odbijaju od tih primanja.

„Dozvola za nastanjenje – član/pripadnik obitelji/porodice“ se izdaje na 1 godinu, a nakon 5 godina neprekidnog nastanjenja, može se izdati boravišni naslov **„dozvola za trajni boravak – EZ“ (Daueraufenthalt – EG)** ako su ispunjeni svi uvjeti za izdavanje i integracijski sporazum. Ovaj boravišni naslov omogućava zapošljavanje bez dodatne dozvole.

Ukoliko osoba sa „dozvolom za nastanjenje – član/pripadnik obitelji/porodice“ (NB – Angehöriger), prije sticanja prava na dozvolu za trajni boravak – EZ, želi raditi, tada svoj boravišni naslov mora promijeniti u **„dozvolu za nastanjenje – ograničeno“ (NB – beschränkt)**. Za promjenu je potrebna **radna dozvola i slobodno mjesto u kvoti**. S obzirom da je kvota vrlo mala (u Beču za 2007.g. – 25 mjesta); promijenti svrhu boravka, je vrlo teško.

Prestanak/gubitak svojstva člana/pripadnika (šire) obitelji:

Svojstvo člana/pripadnika obitelji/porodice može prestati ako austrijski državljanin zbog različitih razloga prestane biti garant (npr. razvodom braka, smrću) ili je dotični **sam stekao pravo na rad**. U takvim se slučajevima dozvola za nastanjenje može produžiti, ako osoba sama ispunjava uvjete za produženje (npr. legalnim radom) ili preuzimanjem garancije **drugog** austrijskog državljanina.

Prestanak svojstva nakon 5 godina: Osobe u posjedu „dozvole za nastanjenje za trajni boravak“ (Daueraufenthalt – EG) imaju učvršćen boravak i samo zbog određenih kaznenih/krivičnih djela mogu biti protjerani. Osobama sa ograničenim dozvolama za nastanjenje i nastanjenjem u Austriji kraćim od 8 godina, za produženje i dalje moraju ispunjavati osnovne uvjete/uslove.

Pažnja/pozor!!!

S obzirom da su navedene odredbe vrlo skraćene, obratite se za detaljnije informacije Magistratskom odjeljenju (MA 35), Zavodu za zapošljavanje (AMS) ili kod nas u Savjetovališće. Skrećemo pažnju, da se i pored detaljne obrade mogu dogoditi pogreške i stoga za date informacije ne preuzimamo odgovornost.

<p>Männer und Frauen: 1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 ^Tel: 712 56 04</p>	<p>Frauen: 1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/6/2/10 Tel: 982 33 08</p>
<p>http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at</p>	<p>http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at</p>
<p>Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice (und des Europäischen Sozialfonds) sowie der Magistratsabteilung 17 gefördert.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div>	